

بسمه تعالی

فرم طرح درس

مشخصات کلی درس:

عنوان واحد درسی: بهداشت مادر و کودک و باروری (بهداشت ۳)	نوع واحد درسی (نظری/عملی): نظری	تعداد واحد (نظری/عملی): ۲ واحد
کد درس: ۰۲۲	عنوان درس پیش نیاز یا هم نیاز: ارتباطات، آموزش و مشاوره در بهداشت مادر و کودک (بهداشت ۲)	زمان برگزاری آموزش (روز - ساعت): چهارشنبه ۱۴-۱۲
محل برگزاری آموزش: کلاس ۱۰۲	تعداد جلسات: ۱۶	سایر:-

مشخصات فراگیران:

رشته تحصیلی: مامایی	مقطع تحصیلی: کارشناسی ناپیوسته	نیمسال تحصیلی: نیمسال دوم ۱۴۰۳-۱۴۰۴
تعداد فراگیران: ۱۶	گروه آموزشی: مامایی	دانشکده: دانشکده علوم پزشکی ساوه

مشخصات مدرس / مدرسین:

نام و نام خانوادگی: فائزه غفوری	رشته تحصیلی: بهداشت باروری	مقطع تحصیلی: دکتری
رتبه علمی: استادیار	گروه آموزشی: مامایی	پست الکترونیک: f.ghafoori1366@gmail.com
تلفن: ۰۹۱۲۷۱۹۸۶۳۹	روزهای حضور در گروه: شنبه تا چهارشنبه	آدرس دفتر: پردیس دانشگاهی علوم پزشکی ساوه

بسمه تعالی

ضوابط آموزشی:

وظایف و تکالیف دانشجو:	• حضور فعال در کلاس درس و آمادگی دانشجو جهت پرسش و پاسخ کلاسی-ارائه‌ی کنفرانس‌های تعیین شده در زمان مقرر • حضور به موقع و منظم در کلاس • مشارکت فعال در بحث‌های کلاسی • رعایت احترام به اساتید و هم کلاسی‌ها • آمادگی لازم برای پاسخ به سوالات مربوط به جلسات گذشته • رعایت شئون انسانی و دانشجویی و نیز اخلاق حرفه‌ای • انجام تکالیف خانگی که به دانشجویان در طی دوره محول می‌شود • ارائه‌ی کنفرانس‌های تعیین شده در زمان مقرر • شرکت در امتحان پایان ترم • خودداری از مراجعه به استاد برای گرفتن نمره و ارفاق و مواردی از این قبیل
مقررات و نحوه برخورد با غیبت و تاخیر دانشجو:	• حضور دانشجو در تمام جلسات کلاسی برگزار شده الزامی بوده و در صورت تعداد غیبت بیش از حد مجاز، طبق قوانین درس آنها حذف خواهد شد.

شیوه ارزیابی:

روش‌های ارزیابی:	میزان نمره از ۲۰	نوع آزمون: (شفاهی، کتبی، چندگزینه‌ای، جورکردنی، صحیح-غلط، تشریحی، پاسخ کوتاه، کامل کردنی)
آزمون میان ترم	۶	کتبی- چند گزینه‌ای- تشریحی، پاسخ کوتاه

بسمه تعالی

آزمون پایان ترم	۱۲	کتبی- چند گزینه ای- تشریحی، پاسخ کوتاه
کوئیزها	۱	شفاهی-کتبی بصورت سوالات با پاسخ تشریحی
تکلیف آموزشی، پروژه تحقیقاتی یا غیره	اختیاری و دارای نمره ی مثبت	سمینار های تک نفره و گروهی
حضور منظم و فعال در کلاس و شرکت در بحث ها	۱	-

اهداف درس:

هدف کلی درس:				
شماره جلسه	هدف کلی جلسه	اهداف رفتاری	حیطه: (شناختی، نگرشی- عاطفی، روان-حرکتی)	روش تدریس (سخنرانی، بحث، TBL، PBL و ...)
۱	آشنایی با بهداشت مادر و کودک و باروری	۱- اصطلاحات PHC، MCH، MDG و اهداف آن را بیان کند. ۲- نقش ماما در PHC، MCH را توضیح دهد.	شناختی	سخنرانی، بحث و مشارکت کلاسی
				مواد و وسایل آموزشی: (وایت برد، سایت و...)

بسمه تعالی

			۳- درباره سازمان های ارائه دهنده خدمات بهداشت مادر و کودک توضیح دهد. ۴- تعریفی از بهداشت مادر و کودک و بهداشت باروری ارائه دهد. ۵- حقوق بهداشت باروری و اجزای آن را نام ببرد. ۶- مفاهیم و اصطلاحات تخصصی بهداشت مادر و کودک را شرح دهد. ۷- علل اهمیت بهداشت مادران و کودکان را شرح دهد. ۸- علل انتخاب گروه مادران و کودکان به عنوان جامعه هدف را توضیح دهد. ۹- سه مورد از کنوانسیون حقوق کودک را نقد کند.		
۲	آشنایی با جمعیت شناسی و سیاستهای جمعیتی	۱- عوامل اجتماعی موثر بر سلامتی (SDHs) را توصیف نماید.	شناختی	سخنرانی، بحث و مشارکت کلاسی	ویدئو پرژکتور و وایت بورد

بسمه تعالی

			۲- اهداف هزاره سوم (MDG) مرتبط با بهداشت باروری را توضیح داده و وضعیت ایران در دستیابی به این اهداف را بیان نماید. ۳- وضعیت جمعیتی، هرم سنی و ساختار جمعیتی را شرح دهد. ۴- شاخص های جمعیتی را تعریف کرده و اهمیت آنها را شرح دهد. ۵- بحران سالخوردگی ایران و جهان را تحلیل نماید.		
ویدئو پرژکتور و وایت بورد	سخنرانی، بحث و مشارکت کلاسی	شناختی	۱- اهمیت بهداشت دوران بلوغ را شرح دهد. ۲- سازگاری با تغییرات جسمی، روانی و اجتماعی دوران بلوغ را توضیح دهد. ۳- نکات مربوط به تغذیه، ورزش و بهداشت قاعدگی را بیان کند.	آشنایی با نیازهای بهداشتی دوران بلوغ و قبل از ازدواج	۳

بسمه تعالی

			۴- اهمیت مشاوره قبل از ازدواج و معاینات بهداشتی و پزشکی الزم را بیان کند. ۵- اهداف اجرای برنامه آموزش و مشاوره قبل از ازدواج در کشور را نام ببرد. ۶- ویژگی هایی که بیانگر کسب آمادگی برای ازدواج است را بیان کند. ۷- اهمیت اقدامات و مشاوره پیش از ازدواج در پیشگیری از بیماری ها را شرح دهد. ۸- لزوم انجام مشاوره ژنتیک قبل از ازدواج و مراحل آن را بیان کند.		
ویدئو پرژکتور و وایت بورد	سخنرانی، بحث و مشارکت کلاسی	شناختی	۱- اهمیت مراقبت قبل از بارداری و تاثیر آن در سلامت مادر و کودک را توضیح دهد. ۲- معاینات، آزمایشات و مراقبت های پیش از بارداری را توضیح دهد.	آشنایی با مراقبت های پیش از بارداری	۴

بسمه تعالی

			۳- یک مورد فرم های پیش از بارداری را تکمیل نماید. ۴- مشاوره پیش از بارداری را در مورد case مطرح شده به درستی انجام دهد.		
ویدئو پرژکتور و وایت بورد	سخنرانی، بحث و مشارکت کلاسی	شناختی	۱- اهداف مراقبت های دوران بارداری را توضیح دهد. ۲- معاینات بالینی مورد نیاز زن باردار را به صورت کامل انجام دهد. ۳- آزمایشات مورد نیاز دوران بارداری را به درستی درخواست کند.	آشنایی با مراقبت های دوران بارداری	۵
ویدئو پرژکتور و وایت بورد	سخنرانی، بحث و مشارکت کلاسی	شناختی	۱- نکات بهداشتی، تغذیه، عالئم خطر ... را به درستی آموزش دهد. ۲- برنامه واکسیناسیون مادر باردار را با توجه به case مطرح شده، توضیح دهد. ۳- شناسایی مشکلات بهداشت روانی و اجتماعی زن باردار و اقدامات لازم را انجام دهد.	آشنایی با نیاز های زن باردار با تاکید بر سلامت اجتماعی و خانواده / آشنایی با مراقبت های پس از زایمان	۶

بسمه تعالی

			۴- حاملگی های نیازمند مراقبت ویژه را تشخیص دهد. ۵- بتواند پرونده مراقبت های بارداری را به درستی تشکیل دهد. ۶- دوران پس از زایمان و نیاز های ویژه آن را بیان کند. ۷- نحوه ارائه مراقبت های پس از زایمان را شرح دهد. ۸- فرم های مراقبت پس از زایمان را به درستی تکمیل کند.		
ویدئو پرژکتور و وایت بورد	سخنرانی، بحث و مشارکت کلاسی	شناختی	۱- اهمیت بهداشت نوزاد و کودکان را بیان کند. ۲- مراقبت های پیشگیرانه مورد نیاز نوزادان و کودکان را شرح دهد. ۳- کودکان در معرض خطر را با توجه به case های مطرح شده شناسایی کند. ۴- نوزاد طبیعی، نارس و آسیب پذیر را تعریف و	آشنایی با بهداشت نوزادان و کودکان و دهان و دندان	۷

بسمه تعالی

			عوامل موثر بر آن را بیان کند. ۵- نقش و اهمیت مراقبت کانگورویی در مراقبت از نوزاد را شرح دهد. ۶- میزان های مرگ نوزادان و کودکان را بیان کند. ۷- اصول بهداشت دهان و دندان را بداند.		
ویدئو پرژکتور و وایت بورد	سخنرانی، بحث و مشارکت کلاسی	شناختی	۱- اهمیت تغذیه با شیر مادر (bonding) و attachment را توضیح دهد. ۲- ارزش تغذیه ای شیر مادر را بیان کند. ۳- هنگام شیردهی مادر به نوزاد تکنیک صحیح شیردهی را به طور عملی توضیح دهد. ۴- کافی بودن یا نبودن شیر مادر در case های مطرح شده را مشخص نماید.	آموزش تغذیه با شیر مادر، مکانیسم و فواید آن	۸

بسمه تعالی

			۵- مشکلات شیردهی و راه حل آنها را در case مورد نظر شرح دهد. ۶- روش های جمع آوری و ذخیره شیر مادر را بیان کند. ۷- ممنوعیت یا مجاز بودن تغذیه با شیر مادر، در case های مطرح شده را تعیین نماید.		
ویدئو پرژکتور و وایت بورد	سخنرانی، بحث و مشارکت کلاسی	شناختی	۱- نحوه شروع غذای کمکی و ترتیب اضافه نمودن غذای جدید را بیان نماید. ۲- بعضی از بیماریهای معمول در دوران نوزادی و کودکی مانند دل درد، نفخ، استفراغ، اسهال، یبوست و ... توصیف نماید و انواع پیشگیری و درمان آنها را بیان کند. ۳- بهداشت جسمی کودک مانند دندان درآوردن، خواب و استراحت را توصیف نموده و انواع	آموزش تغذیه تکمیلی و تغذیه در اسهال	۹

بسمه تعالی

			پیشگیری و درمان آنها را بیان کند.		
۱۰	آشنایی با رشد و تکامل نوزاد و کودک و عوامل مؤثر بر آن	۴- رشد و تکامل و اصول آن را تعریف کند. ۵- عوامل تعیین کننده رشد و تکامل را توضیح دهد. ۶- شاخص های اندازه گیری رشد را نام ببرد. ۷- سیر مورد انتظار رشد و تکامل را توضیح دهد.	شناختی	سخنرانی، بحث و مشارکت کلاسی	ویدئو پرژکتور و وایت بورد
۱۱	آشنایی با رشد و تکامل نوزاد و کودک و عوامل مؤثر بر آن	۱- انواع اختلال رشد را در case های مطرح شده تعیین کند. ۲- منحنی رشد را رسم و تفسیر کند. ۳- اختلال در رشد و تکامل را تشخیص و راهکارهای مناسبی ارائه نماید.	شناختی	سخنرانی، بحث و مشارکت کلاسی	ویدئو پرژکتور و وایت بورد
۱۲	آموزش واکسیناسیون و اجرای برنامه ایمن سازی	۱- ایمنی و مصون سازی را تعریف نماید. ۲- انواع واکسن، ماهیت، مقدار و راه تجویز و نگهداری را توضیح دهد.	شناختی	سخنرانی، بحث و مشارکت کلاسی	ویدئو پرژکتور و وایت بورد

بسمه تعالی

			۳- بیماری ها و علائم اختصاری واکسن های برنامه گسترش ایمن سازی را بیان کند. ۴- برنامه ایمن سازی کودکان با توجه به شرایط اپیدمیولوژیک کشور را توضیح دهد. ۵- ادامه واکسیناسیون در صورت عدم دریافت واکسیناسیون در زمان های مقرر در Case. مورد نظر را شرح دهد. ۶- با توجه به نکات و توجهات مربوط به واکسیناسیون، نحوه واکسیناسیون در Case های مطرح شده را شرح دهد.		
ویدئو پرژکتور و وایت بورد	سخنرانی، بحث و مشارکت کلاسی	شناختی	۱- تعریف و تقسیم بندی گروه های آسیب پذیر را توضیح دهد.	آشنایی با بهداشت گروه های آسیب پذیر	۱۳

بسمه تعالی

			۲- بهداشت گروه های آسیب پذیر، پیگیری و ارجاع را شرح دهد. ۳- مراحل رشد اجتماعی کودک را توضیح دهد. ۴- مصادیق کودک آزاری را بیان کند. ۵- نکات مهم و ضروری در زمینه تربیت جنسی کودک را شرح دهد. ۶- نکات مهم و ضروری در زمینه بهداشت زنان کم توان ذهنی و جسمی توضیح دهد.		
ویدئو پرژکتور و وایت بورد	سخنرانی، بحث و مشارکت کلاسی	شناختی	۱- عوارض و موارد منع مصرف قرص های پیشگیری از بارداری را نام ببرد. ۲- عوارض و موارد منع مصرف آمپول های پیشگیری از بارداری را توضیح دهد. ۳- عوارض استفاده از IUD را شرح دهد.	آشنایی با عوارض روش های پیشگیری از بارداری	۱۴

بسمه تعالی

۱۵	آشنایی با بهداشت مدارس	۱- اصول بهداشت مدارس را شرح دهد. ۲- بهداشت سنین قبل از مدرسه و مدرسه را توضیح دهد. ۳- بهداشت روانی کودک را توضیح دهد. ۴- بهداشت اجتماعی کودک را شرح دهد. ۵- بهداشت کودکان معلول جسمی و ذهنی را شرح داده و اقدامات توانبخشی آنها را بیان نماید.	شناختی	سخنرانی، بحث و مشارکت کلاسی	ویدئو پرژکتور و وایت بورد
۱۶	آشنایی با بهداشت دوران سالمندی	۱- سالمندی را تعریف و مراحل آن را توضیح دهد. ۲- بهداشت سالمندی شامل سبک زندگی، بهداشت روانی، تغذیه و ... را شرح دهد. ۳- بیماری های شایع در سالمندان، راه های پیشگیری و درمان و مکمل درمانی را توضیح دهد.	شناختی	سخنرانی، بحث و مشارکت کلاسی	ویدئو پرژکتور و وایت بورد

بسمه تعالی

			۴- حمایت از سالمندان، سازگاری با شرایط سالمندی را توضیح دهد.	

معرفی منابع درس:

اصلی	• کتاب جامع بهداشت عمومی، دکتر حسین حاتمی و همکاران آخرین چاپ • کلیات خدمات بهداشتی. جلد ۹، جی ای پارک - دکتر حسین شجاعی تهرانی، آخرین چاپ • مراقبت ادغام یافته ی کودک سالم ویژه غیر پزشک وزارت بهداشت، آخرین ویرایش • مراقبت ادغام یافته ناخوشی های اطفال ویژه غیر پزشک وزارت بهداشت، آخرین چاپ • آخرین پروتکل های وزارت بهداشت در خصوص بهداشت باروری، مادر و کودک، واکسیناسیون
سایر	بهداشت مادر و کودک پروانه رضا سلطانی و دکتر سوسن پارسای آخرین چاپ